

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XCV. Argumentum. Explicatur, Quid sit Patientia? Quotuplex? Quodnam ejus objectum? Quibus mediis acquiratur? Quibus contrariis oppugnetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

nonien. in consimilibus Decisionibus casuum Conscientiarum Anno 1634. Mens. Septemb. cas. 2. ut refert Diana Coordinatus dict. tom. 8. tract. 7. resol. 17. qui in hac eadem sententia residet, cum E. man. Sa. Verb. Donatio num. 21. & Verb. Mandatum num. 2.

Neque obstat textus in l. 2. §. Sed si quis ff. de Donation. quia procedit, ubi quis dedit alicui in mandatis, ut rem aliquam alteri donaret, nam moriente mandante ante donationem expirat mandatum; secus autem est, ubi donatio facta est immediate ab ipso donatore, prout in casu nostro, in quo Vir Venetus donat ipsemet torquem aureum mulieri Patavinæ, nec aliud mandat Petro, nisi ut rem jam ab eo donatam consignet donataria; ac propterea cum donatio processerit à libera voluntate Viri Veneti donatoris, & fuerit perfecta, quando tradidit Petro torquem ad effectum, ut securè eam deferret, & consignaret mulieri Patavinæ, non potest evanescere donatio, quamvis hoc nudum ministerium consignationis ex negligentia, seu malitia Petri non sit adimpletum ante mortem donatoris; prout respondet Illustriss. Sperellus d. decis. 81. num. 38. Tamburin. in Decalog. lib. 8. tract. 4. §. 5. num. 11. & magis apertè ad præsentem casum lib. 9. de Contractib. tract. 9. cap. 7. §. 6. num. 13. & 14.

Sed non minori curiositate, ac necessitate censenda est resolutio hujus alterius Casus: Penitens obligatur restituere centum Petro, ea centum consignavit Confessario, ut clam ad Petrum deferret. Interim furto auferuntur Confessario. Quaritur, An Penitens, vel Confessarius teneatur alia centum mittere Petro? Et à Penitente alia centum esse restituenda Petro omnes dixerunt, quia illa centum consignata Confessario erant penitentis, res autem perit domino; & ipse penitens non erat debitor speciei, sed generis, ideo repereunte non liberatur, sed tantundem tenetur reddere Petro: ita omnes DD. S. Antonin. part. 2. tit. 2. cap. 4. §. 2. Navar. cap. 17. num. 67. Rebell. lib. 2. quæst. 13. num. 11. Molina tom. 3. disput. 754. Cardin. Tolet. lib. 5. cap. 24. num. 2. Bonacina tom. 2. de Restit. in gener. disput. 1. quæst. 3. punct. 9. num. 8. Tamburin. in Decal. lib. 8. tract. 4. cap. 1. §. 5. Eminentiss. Cardin. de Lugo de Justit. & Jur. tom. 1. disput. 21. sect. 5. per totam: in qua confutat opinionem Dianæ autumnantis, si ea centum essent debita ex delicto, non esse penitentem obligatum amplius restituere, quia fecit quod potuit, & quod debuit, consignando illa Confessario, part. 2. tract. 17. resolut. 2. quæ in Coordinato dict. tom. 8. tract. 7. resolut. 45. & part. 10. tract. 16. resolut. 97. quæ residet in Coordinato dict. tom. 8. tract. 4. resolut. 71. Ridiculæ sunt enim illæ rationes, quæ si valerent, vix creditoribus! Porro an Confessarius teneatur ipse ex sua propria pecunia restituere alia centum Petro, & sublevare penitentem? pendet à culpa, cujus causa centum consignata sibi surrepta sunt furto. Nam cum triplex sit culpa, lata, levis, & levissima, & in hoc casu Confessarius non teneatur nisi de lata culpa, eò quia acceptio non est in gratiam sui, sed penitentis, si redargui potest de dicta culpa lata, puta quia reliquisset illa centum in Confessionali sede, vel in Sacrificio super tabulam, aut in Armario aperto, utique esset obligatus de suo folvere illa centum, non etiam, si tantum ob culpam levem, vel levissi-

mam furto ablata fuissent. l. contra. ff. de Reg. jur. l. 5. §. 2. ff. Commodati. l. 1. §. ult. & l. Quod Nerva. ff. Deposit. Reginald. tom. 2. lib. 25. tract. 8. cap. 50. num. 609. Molina de Justit. & Jur. disput. 549. Layman. lib. 3. tract. 4. cap. 7. num. 5. & 6. Diana part. 9. tract. 7. resol. 32. quæ in Coordinato habetur d. tom. 8. tract. 3. resol. 24.

DECISIO XCV.

ARGUMENTUM.

Explicatur, Quid sit Patientia? Quotuplex? Quodnam ejus objectum? Quibus mediis acquiratur? Quibus contrariis oppugnetur?

SUMMARIUM.

1. Patientia Virtus quid sit?
2. Quotuplex?
3. Patientia objectum quodnam sit?
4. Media ad acquirendam Patientiam.
5. Vitia contraria Patientia.
6. Jobi vita legebatur Hebrais per desertum.
7. Christi exemplum efficax pro patientia.
8. S. Ludovici Regis Francia patientia.
9. Justus Lipsius patiens in infirmitate.
10. Regis Lusitania factum pro amico infirmo consolando.
11. Spinula Nobilis Januensis egregium facinus.

Circa hanc virtutem sciendum: Patientiam esse honestatis ac utilitatis causam, rerum arduarum, ac difficultum voluntariam & diuturnam perpersionem: ex Cicéron. lib. de Invent. ex S. Augustin. Cyprian. & Tertullian. lib. de Patient. ex S. Thoma 2. 2. quæst. 136. ex Martin. Fonar. [post Summ. Toleti] Instit. Confessar. lib. 2. tract. 2. cap. 22. & ex Eminentiss. Cardin. de Laurza tom. 2. de Virtut. in gener. disput. 26. art. 9. §. 4. Duas autem species Patientia assignarunt. Unam, quæ expectat delinquentem ad poenitentiam, & injuriosum ad satisfactionem; & hæc propriè pertinet ad Deum. Psalm. 7. v. 12. Deus fortis, & patiens, & Rom. 2. 4. An divitias patientie, & longanimitatis Dei contemnitis? & Matth. 18. v. 26. Servus debitor rogabat, dicens, Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Alteram, quæ æquo animo tolerat mala, & injurias; & hæc propriè consideratur in homine virtuoso, & Christiano. Jacobus 5. 8. Patientes estote fratres usque ad adventum Domini: exemplum accipite fratres, exitus mali, laboris, & patientia.

Objectum autem Virtutis Patientia notarunt esse penalitatem, quæ à Deo immediate immittuntur, ut sunt infirmitates, bonorum jactura, mors charorum; Injuriæ, quæ ab hominibus dantur; labores, qui pro observantia legis Divinæ, & Dei gloria sustinentur; & expectationem celestis beatitudinis, quia Spes, quæ differtur, affligit animam. Prov. 5. 13. Fornar. dict. lib. 2. tract. 2. cap. 22. undè agebat S. Philippus Nerus, à chiama Dio, la vita è di pazienza, e la morte di desiderio.

Acquiritur autem Patientia pluribus mediis, de quibus idem Fornar. dict. cap. 22. Sed tribus præcipuis: 1. Oratione, ac meditatione vitæ Jesu Christi Domini nostri. 1. Petr. 4. v. 1. Christo igitur passo in carne, & vos eadem cogitatione armemini. 2. Humilitate. Qui enim scit, se dignum omni contumelia, facile suffert adversitates, & injurias. Eccles. 2. v. 4. In dolore sustine, & in humilitate

habe patientiam, quoniam in igne probatur aurum, & argentum, homines vero receptibiles in camino humilia-
tionis. 3. Consideratione premii aterni. Luc. 21. 19. In patientia vestra possidetis animas vestras. Unde il-
lud Sanctæ Theresiæ. E tanto il bene, quale aspetto:
Che ogni pena mi è diletto.

5 Oppugnari autem Patientiam concluderunt
duobus contrariis, mollitie corporis, & superbia men-
tis. De prima Prov. 29. 21. Qui delicate à pueri-
tia nutrit servum suum, postea sentiet eum contumacem.
De Secunda Prov. 13. 10. Inter superbos semper
jurgia sunt. Hæc omnia, & alia plura collecta
reperi in responsis Cleri nostri ex S. Thom. 2. 2.
quæst. 136. ex Fornar. d. cap. 22. ex Polyanth.
Verb. Patientia, ex Philothæa S. Franc. de Sales
part. 3. cap. 3. ex P. Arias de Imitat. Christi tract. 3.
cap. 27. & seqq. ex Rodriq. Exercit. Perfect. part. 1.
tract. 8. per totum, & ex Eminentiss. Cardin. de
Lauræa dict. disput. 26. art. 9. §. 4.

6 Refert P. Menochius in Storeis Centur. 5. cap. 84.
ex Hæbræorum traditione, quod Moyses fre-
quenter legere fecerit iisdem vitam, & patien-
tiam Jobi, ad illos confortandos, ut per defer-
tum incommoda patienter ferrent illius longæ
peregrinationis annorum quadraginta. At po-
pulo Christiano nullum efficacius exemplum
patientiæ exhiberi potest, quàm vita Redempto-
ris Nostri JESU CHRISTI, in quàm omnes San-
cti Martyres, Confessores, ac Virgines semper
inspexerunt, ut fortes essent, ac constantes in
cruciatibus, & tribulationibus hujus mundi.
8 Præcipue S. Ludovicus Rex Francorum, cum in
bello inito ad recuperandam Terram Sanctam
contra Saracenos ab iisdem captus fuisset, in
eiusdem Redemptoris exemplum intuebatur, ut
infortunium illud fortiter sustineret, ideoque sic
fertur allocutus. Si omnia mihi venerunt adversa,
grates tibi refero Altissime! Reversus autem ad meipsum,
& ad cor meum ingressus, & egressus, plus gaudeo de pa-
tientia, quam mihi Dominus per sui gratiam concessit,
quam si totus mihi mundus subderetur. Subdit dein-

9 de idem Menochius ibidem de Justo Lipsio, bo-
narum literarum Autore decursi seculi beneme-
rito, quod cum esset graviter infirmus, quidam
ejus amicus, ad eum confortandum in dolori-
bus, suggereret ei patientiam Stoicorum profi-
tentium insensibilitatem in afflictionibus, de qua
ipse Lipsius scripserat librum, cui titulus, Manu-
ductio ad Stoicam Philosophiam. Sed Lipsius tan-
quàm bonus Christianus ostendit amico Imagi-
nem Crucifixi, dicens: Hic est vera patientia. Et
ad eam conversus oravit Dominum, subdens:
Domine JESU da mihi patientiam Christianam. Si-
quidem exemplum Salvatoris porrigit potentis-
simum robur ad sufferenda mala; nam si Do-
minus, & Caput nostrum tanta & talia passus
est in corpore suo, cur nos ejus mystica mem-
bra pati recusabimus?

10 P. Ludovicus Granata in Concione secunda super 2.
fer. Pasche narrat, Joannem II. Regem Lusitanum,
cum vidisset aulicum sibi charum, & infirmum
recusantem sumere medicinam sibi necessariam,
quia sibi erat amara, bibisse portionem unam
eiusdem medicinæ: quo viso per infirmum Re-
gis exemplo, ipse reliquum medicinæ hilariter
sumpsit.

11 De Paulo Augustino Spinula Nobili Januensi
refert Menochius ubi supra, sibi fecisse ex-
trahere dentem bonum, ut confortaretur
ejus amicus dolens ob dentem marcidum, ad

ejus extractionem sufferendam. Et hæc satis
de Virtute Patientiæ, de qua Philosophi, ac Mo-
ralistæ alia plurima.

DECISIO XCVI.

ARGUMENTUM.

Referuntur novem genera personarum, quæ
obligatæ sunt ad restitutionem, ob damnum
alteri datum, vel rem injustè acceptam.

SUMMARIUM.

1. Cooperatores damni quor sint? & an teneantur
ad restitutionem? & num. 11.
2. Mandans fieri damnum quando excusetur à re-
stitutione?
3. Ratum habens damnum non tenetur restituere.
4. Excommunicatus est ratum habens percussorem
Clerici.
5. Consilium dans ad damnificandum restituere tene-
tur.
6. Retractatio Consilii an liberet à restitutione?
7. Consulens minus malum facturo majus, an resti-
tuat?
8. Suffragium dans in electione injusta an obligetur
ad restitutionem?
9. Verum non sincerum, ubi electio est injusta, non ex-
cusat à restitutione.
10. Adulatores quando sint obnoxii restitutioni?
11. Cooperantes, & adjuvantes eos, qui damnum dant,
teneantur restituere.
12. Participantes de re injustè ablata, quantum re-
stituant?
13. Milites damnificantes populos quando restituere
debeant?
14. Damnum non revelantes, aut impediens quo-
modo restituant?
15. Famuli videntes alios furantes, & tacentes an
teneantur restituere.

Quæritur: An dentur Cooperatores obligati ad Re-
stitutionem? Quor, & Quales?

Concordi calamo scripserunt omnes dari duo
genera cooperantium, qui tenentur ad restitu-
tionem: Unum eorum, qui directè, & positivè
concurrunt ad damnum inferendum. Alter-
um eorum, qui tantum indirectè, seu negativè;
& reducuntur ad novem gradus contentos in
sequentibus carminibus, de quibus summarie
dictum est supra in Decis. LXXXVII. quorum
primi sex spectant ad primum genus, tres po-
stremi ad secundum: videlicet.

Jussio, Consilium, Consensus, Palpo, Recursus,
Participans, Mutus, Non obstant, Non manifestans.

Verbum Jussio denotat mandantem, cui pri-
ma, & potissima causa incumbit restituendi;
ipse enim est principalis in illatione damni,
executor autem videtur tantum esse instrumen-
tum ipsius mandantis. At si mandans revoca-
verit mandatum, antequam damnum inferre-
tur, quamvis postea mandatarius maleficium
exequatur, mandans non tenetur ad restitu-
tionem, nisi cum mandato etiam consilium de-
disset, cujus vigore mandatarius persistens in
proposito damni inferendi, illud intulisset. Bo-
nacina tom. 2. de restit. in gener. disput. 1. quæst. 2.
punct. 6. num. 6. Eminentiss. Cardin. de Lugo
de Justit. & Jur. tom. 2. disput. 19. num. 23. ubi
num. 24. subdit, quod si mandatarius fluxisset, se